

Natura 2000 Halland

Bevarandeplan för **Gamla Köpstad**

SE0510082
Fastställd
2005-12-28

Bakgrund

Länderna inom EU arbetar gemensamt för att bevara sitt växt- och djurliv för framtida generationer. En viktig del i arbetet är det ekologiska nätverket Natura 2000 där Europas mest betydelsefulla naturområden ingår. I Natura 2000 finns korkekslundar i Spanien, blommande alpängar i Österrike, vidsträckta ekskogar i England. Här ingår Europas mest värdefulla fågelmarker likväl som våtmarker med utrotningshotade grodor. Varje medlemsland ansvarar för att naturen inom landets områden får rätt skydd och skötsel så att naturvärdena bevaras på lång sikt. Grundprincipen är då att ängar även i framtiden ska skötas som ängar, skogar ska få utvecklas till naturskogar och laxen ska kunna vandra upp i vattendragen.

Hittills har Eu-kommissionen godkänt 126 områden att ingå i Natura 2000 i Halland. De flesta områdena är naturreservat. Tillsammans täcker de ca 58 000 hektar varav en stor del är vattenområde.

Lagstiftning

De EUregler som styr arbetet med Natura 2000 har införlivats i svensk lagstiftning. I miljöbalkens 7 kap. framgår bland annat att alla nya verksamheter och åtgärder som kan påverka ett Natura 2000-område måste utformas med tanke på de naturvärden som gjort att området ingår i nätverket. Den som planerar att utföra åtgärder eller starta en verksamhet, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, måste därför söka tillstånd hos länsstyrelsen. Om verksamheten eller åtgärderna kan genomföras utan skadliga effekter på området, lämnar länsstyrelsen tillstånd. Även verksamheter eller åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan omfattas av tillståndsplikt. Så kan t. ex. byggnation av väg eller hus, avverkningar i eller i omedelbar närhet av ett område och alla åtgärder som kan förändra hydrologin i Natura 2000-området vara tillståndspliktiga. Verksamhet som startade före 2001 och som fortsätter utan ändring berörs inte av lagstiftningen.

Om bevarandeplanen

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. I bevarandeplanen beskrivs området och dess utpekade naturtyper och arter. Bevarandesyfte och bevarandemål har formulerats med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna, för att utpekade arter och naturtyper skall kunna finnas kvar på lång sikt.

Bevarandeplanen ska fungera som en hjälp för fortsatt bevarande av naturvärdena i Natura 2000-området och som ett underlag vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och den kommer att ändras och kompletteras med resultat bland annat från de inventeringar som genomförs i området och när ny kunskap erhålls om naturvårdsinriktad skötsel och om arters ekologi.

Innehållet i bevarandeplanen

Beskrivning av området

Bevarandesyfte

Bevarandestatus idag

Vad kan skada områdets värden? - exempel

Bevarandeåtgärder

Befintligt skydd

Beskrivning av naturtyper och arter:

Referenser

Rödlistade arter

Kartor

Omslagsfoto:

Bevarandeplan för Gamla Köpstad

Områdeskod: SE0510082

Naturtyper: Laguner* (1150)
Rev (1170)
Perenn vegetation på steniga stränder (1220)
Ler- och sandsediment med glasört och andra annueller (1310)
Salta strandängar (1330)
Embryonala vandrande sanddyner (2110)
Nordatlantiska fukthedar med klockljung (4010)
Torra hedar (4030)
Enbuskar på hedar eller kalkgräsmarker (5130)

Arter: Brushane (A151)
Fisktärna (A193)
Grönben (A166)
Havsörn (A075)
Ljungpipare (A140)
Pilgrimsfalk (A103)
Silvertärna (A194)
Skärfläcka (A132)
Småtärna (A195)

Areal: 321 hektar

Kommun: Varberg

Områdestyp: Området antogs av regeringen både enligt fågeldirektivet och habitatdirektivet i januari 1997 och i mars 1996

Fastställt: September 2005

Ansvarig: Jeanette Hansson

Upprättad av: Martin Broberg

Natura 2000 området Gamla Köpstad, som också är naturreservat, omfattar två geografisk skilda områden. Dels ett mindre område i norr som består av de två skären Rödsjär och Svartsjär. På dessa små skär häckar tobisgrissla, småskrak, ejder, gravand och fisktärna. Lite drygt en kilometer söder ut ligger det egentliga Gamla Köpstad. Här finns ett rikt och omväxlande kustlandskap med havsstrandäng, kusthed, klapperstensfält, sandstrand med dyner och vindpinad tallskog.

Platsen har en rik forntida kulturhistoria. I södra delen av reservatet ligger en vik med namnet Lerjan, i vars norra del Gamla Köpstads hamn låg. I dag finns inte några synliga rester kvar av hamnen. Landförhöjning och igenslamning har med tiden skapat en grund havsvik eller lagun. Dagens landskap är istället en produkt av områdets månghundraåriga historia som utmärk. I

modern tid har en viss förbuskning skett på mindre arealer men restaureringar, för att återfå beteslandskapet, pågår. Lagunen har blivit en viktig rast- och övervintringslokal för en rad fågelarter. Här finner även flertalet av de fåglar som häckar på havsstrandängarna sin föda. Landremsan som skiljer Lerjan och havet heter Galtabäcksskärr och är en viktig häckningslokal för flertalet arter i reservatet.

Örtvegetationen är typisk för kustbandet, på strandängarna dominerar trift, på sluttningarna växer ljung och enbuskar. På de låglänta delarna kring Galtabäcksskärr häckar skärfläcka, småtärna m.fl. arter. Under vinterhalvåret finner man ofta berglärka och snösparv vid bestånden av glasört som kantar de sydvästra delarna av lagunen.

Bevarandesyfte

Syftet är att bidra till att bevarandestatusen naturtyperna (se ovan) är gynnsam inom kontinental region samt att förbättra bevarandestatusen hos utpekade fågelarter.

Bevarandestatus idag

Ej utredd

Vad kan skada områdets naturvärden? - exempel

Hot mot områdets naturvärden regleras delvis i reservatsföreskrifterna:

Klippor, rev, bottnar, eustarier, driftvallar

- Fiske med redskap som skadar bottenarna och icke selektiva fiskeredskap som hotar den biologiska mångfalden av däggdjur, fåglar, fisk och bottenlevande djur.
- Båttrafik, som orsakar utsläpp av giftiga substanser, svall och turbulens i de grunda vattenmassorna.
- Bottenskador vid förtöjning av båtar med släpkättingar.
- Förorening av vattnet till exempel i form av grumling och utsläpp av olja och kemikalier.
- Övergödning, vilket resulterar i minskat siktdjup, igenväxning och förändrad artsammansättning, övergödningen kan orsaka syrebrist på bottenarna.
- Drivande algmattor, oftast bestående av fintrådiga alger. Fenomen orsakas av övergödning, men algmattorna har ett antal sekundära effekter som att de ger upphov till syrgasbrist, utsöndrar giftiga ämnen, hindrar fisk att söka föda samt hindrar evertebrater med planktoniska larvstadier att bottenfälla.

Betesmarker

- Svag eller utebliven hävd leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan. Många av arterna är konkurrenssvaga, vilket innebär att om buskar och ljung breder ut sig för kraftigt minskar både deras möjlighet att gro och att leva kvar.
- Överbete. Alltför intensivt betetryck kan påverka flora och fauna negativt.
- Tillförsel av växnärning. Tillskottsutfodring ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga, men värdefulla floran.
- Markberedning, insådd och plantering.
- Spridning av kemikalier. Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Rensning av diken och andra åtgärder, i eller utanför naturtyperna, som kan påverka hydrologin.

Häckande fågelarter

- Vid för svag eller upphörd betesdrift sker en igenväxning som kan medföra att häckningslokaler överges. Vid alltför hårt betestryck kan den viktiga mosaiken mellan områden med riktigt väl avbetad vegetation och områden med svag tuvighet försvinna - vilket särskilt missgynnar skärfläcken.
- Störningar orsakade av båttrafik och det rörliga friluftslivet. Många potentiella häckningslokaler i Halland är förstörda bl.a. av badturism. Småtärnorna kan till exempel tvingas till häckning på låga sandrevlar som överspolas vid blåst. Störningen av människor, men även t.ex. lösspringande hundar, medför att ungväxarna splittras, med ökad predation som följd. Störningsfrekvensen och varaktigheten på störningar är faktorer som påverkar häckningsframgången. Störningarna i reservatet Gamla Köpstad består till största delen av badturism som under tid då fågelfaunan är känslig uppehåller sig på sandstranden vid bl.a. Galtabäckskär.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i direkt anslutning till området.

Bevarandeåtgärder

Fortsatt hävd i form av bete. En viss variation i hävdens intensitet mellan åren kan vara positivt t ex för insekter som samlar nektar.

Årlig röjning av igenväxningsvegetation.

Eventuellt måste bränning ske vart 5 - 10 år. Bränningen bör då utföras på våren.

Pågående restaureringsåtgärder för att ta bort igenväxningsvegetation bör fortskrida och eventuellt utökas.

Betesfällorna utformas så att betesdjuren kommer åt att beta ända ner till vattenstranden.

Det rörliga friluftslivet kanaliseras till vandringsleder och observationsplatser t.ex. fågeltorn. Inrättande av fågelskyddsområde på Galtabäcksskär med tillträdesförbud under häckningstiden. De bästa häckningsplatserna finns ute på skäret.

Bortstängsling av de områden där tärnor häckar.

Eventuella luftburna ledningar grävs ned eller flyttas utanför området, ledningsstolpar och andra höga föremål som kan tjäna som spaningsplats för kråkor tas bort.

Jakt på mink

Behovet av restaurering av områdets hydrologi utreds senast 200x.

Befintligt skydd

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktad skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Området är naturreservat. Grävningar, byggnationer, upplag av massor m.m. är förbjudet enligt de föreskrifter som gäller för naturreservatet.

Området ligger också inom ett större område av riksintresse för naturvård (miljöbalken MB 3 kap. 6§). Vid Träslövsläge berörs området av ett område av riksintresse för kulturmiljövård.

Strandskydd om 300 meter på land och 100 meter på vattensidan av strandlinjen råder vid havet enligt MB 7 kap. 13§.

I Varbergs kommun gäller förbud mot markavvattning (11kap 13-14 §§ miljöbalken och förordningen om vattenverksamhet (1998:1388)).

Beskrivning av naturtyper

Laguner*

Naturvårdsverkets definition

Helt eller delvis avsnörda havsvikar, skilda från havet genom sandbankar, hällar eller liknande. Lagunerna kan ha varierande salthalt och vattenvolym, beroende på avdunstning samt tillfälliga översvämningar av havsvatten.

Karaktärsarter: Lånkeväxter, bandtång (ålgräs), borstnate, hårnating, korsandmat, vass, nateväxter, vattenaloe och kaveldunsväxter.

Bevarandet av naturtypen har hög prioritet inom EU.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Varierande vattenmängd och salthalt.

Naturlig, långsam vattenomsättning.

Artrik vegetation.

Värdefulla lokaler för bland annat vadare och andfåglar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (16) hektar.

Strukturer och funktioner

- Bladvass ökar ej i täckningsgrad och är lägre än x % av habitatets yta.

- Halten totalkväve, totalfosfor resp. klorofyll a ska uppfylla minst "God ekologisk status" enligt vattendirektivet.
- Flytande algmattor, ofta bestående av fintrådiga alger, ökar ej i täckningsgrad och täcker mindre än Y % av habitatets yta.

Typiska arter

(Mål för typiska fiskarters populationsstorlek och reproduktion är ej klart.)

Rev

Naturvårdsverkets definition

Undervattensklippor med en zonering av växt- och djursamhällen från den nedre delen av strandzonen till havsbotten nedanför. Karaktärsarter: Bland växter märks olika arter av rödalger, brunalger och grönalger. Bland evertebrater är musslor och havstulpaner väl företrädde.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Liten eller ringa sedimentation.

Förekomst av strukturer som sten eller biologiska bildningar t. ex. musselbank eller trekantsrev.

Intakt zonering av bentiska växtsamhällen med hög primärproduktion.

Artrik fisk- mjuk- och hårbottenfauna.

Täta och välmående blåstångsbälten.

Variation av vegetationen orsakad av isens rörelser.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (2) hektar.

Strukturer och funktioner

- Halten totalkväve, totalfosfor resp. klorofyll a ska uppfylla minst "God ekologisk status" enligt vattendirektivet.
- I minst 90 % av den totala arealen har bottenarna en naturlig struktur och zonering.

Typiska arter

- Täckningsgraden och djuputbredningen av utvalda makroalger ska bibehållas eller öka i minst 90 % av arealen.

Perenn vegetation på steniga stränder

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på steniga stränder med en flerårig vegetation på övre delen av klapperstensstränder. Många olika vegetationstyper finns ovanför den omedelbara strandzonen. I äldre delar kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Naturtypen är vanligen ohävdad.

Karaktärsarter: Strandkål, saltarv, strandråg, kvickrot, röllika och strandkvanne.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

God vattenkvalitet.

Varierad vegetation, från nästan vegetationsfria stränder närmast havet till strandängsvegetation i de över delarna.

Intakta zoner med förekomst av olika vegetationstyper.

I vissa fall tångtäkt.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst 3 hektar.

Strukturer och funktioner

- Vresros och andra igenväxningsarter täcker högst x % av ytan.

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna (se listan nedan) förekommer i minst x % av provytorna.

Strandkvanne, strandaster, strandbeta, marviol, kärrtörel, saltarv och strandråg.

Ler- och sandsediment med glasört och andra annueller

Naturvårdsverkets definition

Ler- och sandsediment som periodvis översvämmas av saltvatten, huvudsakligen koloniserade av glasört och andra annueller eller gräs. Saltrika fläckar, s.k skonor eller saltbrännor, kan förekomma. Typen är ofta välhävdat och finns ofta som inslag i 1330 "Salta strandängar".

Karaktärsarter: Saltört, glasört, strandnary, dansk skörbjuggsört och revigt saltgräs.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Kontinuerlig hävd av omgivande mark, ofta strandängar.

Periodvisa översvämningar.

God vattenkvalitet.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (6,4) hektar.

Strukturer och funktioner

- Storvuxna igenväxningsindikatorarter som vass, rörflen, havssäv eller blåsäv förekommer inte i större bestånd än x kvadratmeter.

Typiska arter

- Minst 2 av de typiska kärlväxterarterna nedan förekommer i minst X % av provytorna.

Typiska arter:

Glasört, saltnary, saltört.

Salta strandängar

Naturvårdsverkets definition

Strandängar och strandbetesmarker som är påverkade av saltvatten med en salinitet vanligen över 1,5%. Dessa är eller har tills nyligen varit präglade av slåtter eller betesdrift.

Karaktäristiskt är inslaget av saltrika fläckar (saltbrännor) som uppstått genom att vattnet från översvämningar avdunstat. Växt- och djursamhällena har speciella anpassningar till hög salthalt.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Kontinuerlig hävd krävs för att bevara markens karaktäristiska flora och fauna och för att ge goda förutsättningar för häckande och rastande fåglar. Havsstrandängen består av en mosaik

mellan områden med riktigt väl avbetad vegetation och områden med svag tuvighet.

Låg störning från rörligt friluftsliv. Lösspringande hundar eller hundar i löpkoppel ska ej förekomma under fåglars häckningstid.

God vattenkvalitet.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (9,6) hektar.

Strukturer och funktioner

- Habitatet ska vara väl avbetat varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.
- Blommande vass förekommer inte.
- Habitatet är fritt från träd och buskar på betesmarken och i skiftesgränser.
- Stolpar och andra uppskjutande föremål högre än 1,4 meter förekommer ej.
- Den andel av arealen som upptas av vattensamlingar (x hektar) bibehålls eller ökar.

Typiska arter

- Minst 2 av de typiska kärlväxterarterna nedan finns i 80 % av provrutorna.

Saltmålla, trift, plattsäv, rödsäv, kustarun, dvärgarun, sumpgentiana, strandkrypa, smal kärringtand, strandrödtoppa, ormtunga, ormax, strandgroblad, gulkämpar, revigt saltgräs, strandnarv, knutnarv, havsnarv, saltnarv, strandmaskroser och smultronköver.

Förekomsten av de typiska fågelarterna tofsvipa och rödbena bibehålls eller ökar.

Embryonala vandrande sanddyner

Naturvårdsverkets definition

Förstadium till sanddynbildningar bestående av krusningar, ”ripples”, eller upphöjda sandområden vid den övre delen av stranden eller av en kant vid basen på stora dyner.

Karaktärsarter: Strandkvickrot, saltarv, marviol.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Naturlig abrasion och ackumulation.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (3) hektar.

Strukturer och funktioner

-

Typiska arter

-

Nordatlantiska fukthedar med klockljung

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på fuktiga, i regel trädlösa hedar med vitmossor och klockljung, dels i kantzonen mot myrar eller sjöar och vattendrag, dels i betespräglade fuktiga, surare marker i det äldre odlingslandskapet. Torvdjupet överskrider ej 3 dm.

Karaktärsarter: klockljung, blåtåtel, granspira, borsttåg, hedsäv, ljung, klockgentiana, myrlilja och vitmossor.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Fukthedar med hävdgynnade naturvärden är beroende av fortsatt skötsel. Många av arterna är konkurrenssvaga. Det innebär att deras möjlighet att gro och leva kvar minskar om buskar och ljung breder ut sig i slutna bestånd.

Naturtypen är i huvudsak helt öppen.

Hydrologin är opåverkad.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insådd.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen utan negativ inverkan av främmande arter.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (3) hektar.

Strukturer och funktioner

- Habitatet ska vara väl avbetat varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.
- Träd förekommer med högst 4 stammar per ha och saknas helt på delytor mindre än 0,1 ha. Buskar som vuxit upp i ett välhävdat landskap har en krontäckning av högst 5 %.
- Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.
- I naturtypen förekommer endast naturliga variationer i hydrologin.

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna (se listan nedan) ska finnas i minst x % av provytorna.

Jungfru Marie nycklar, sileshår, klockljud, klockgentiana, borsttåg, myrlilja, granspira, nattviol, ängsvädd, och hedsäv.

Torra hedar

Naturvårdsverkets definition

Torra till friska hedar på silikatrika podsoljor, formade av bete eller slåtter, bränning och buskröjning. Vegetationen uppvisar stor variation beroende på underlag, fuktighet, hävdhistoria och hävdintensitet.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Hedarna är beroende av hävd. Många av arterna är konkurrenssvaga. Det innebär att deras möjlighet att gro och leva kvar minskar om buskar och ljung breder ut sig för kraftigt. Arternas optimala miljöer är troligen magra slåtter- eller betesmarker som bränns regelbundet.

Förekomst av slitagefläckar i grässvålen är i mindre skala (x % av naturtypen) positiv då det gynnar frögroning och vissa insekter.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insådd.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (12) hektar.

Strukturer och funktioner

- Habitatet ska vara väl avbetat varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.
- Naturtypen är i huvudsak öppen. Träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdat landskap har en total krontäckning av högst 15 %.

- Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.
- Örnbräken skall inom en 10-års period förekomma på högst 5 % av ytan.

Typiska arter

- Minst 3 av de typiska arterna nedan finns i minst 70 % av provytorna.

Vårtåtel, kattfot, slättegubbe, fältmalört, småstarr arter, knägräs, backnejlika, ljungögontröst, hårginst, rotfibbla, stagg, backsippa, ängsvädd, sandmaskrosor och backtimjan.

Enbuskar på hedar eller kalkgräsmarker

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns på hedar eller näringsfattiga gräsmarker som betas eller som tills nyligen hävdats och där det även i äldre tider fanns ett stort inslag av enbuskar.

Enbuskvegetationen täcker högst 25%.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Naturtypen är beroende av hävd. Den optimala miljön för naturtypens arter har troligen varit magra slättermarker och betesmarker som bränts.

Naturtypen är inte påverkad av gödsling och insådd av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (3) hektar.

Strukturer och funktioner

- Habitatet ska vara väl avbetat varje år så att det inte sker någon skadlig ansamling av förna.
- Träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap har en total krontäckning av högst 35 % och varav enar täcker högst 25 %.
- Vedartad igenväxningsvegetation högre än 0,5 m förekommer ej.

Typiska arter

- Minst x av de typiska arterna (se listan nedan) finns i minst y % av provytorna.

Blåsuga, kattfot, slättegubbe, låsbräken, liten blåklocka, knägräs, slätterfibbla, gökärt, stagg,

orkidéer, granspira, jungfrulin, ängsskallra, ängsvädd, ängsviol.

Beskrivning av områdets arter

Brushane

Brushanen ses sporadiskt under vår och höst under sin flyttning mellan häckningsområdena och vinterkvarteren. Brushanarna födosöker gärna på tångvallar och hävdade gräsmarker. Bevarandestatus för brushane i området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga. För närvarande finns det ingen kännedom om någon häckning i Halland.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området under födosök och flyttning.

För att utvärdera Gamla Köpstad som lokal för brushane kan en trendanalys göras av antalet brushanar som återfinns här jämfört med antalet på övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Fisktärna

Fisktärnan är knuten till öar och skär. Boet placeras på öppen torr mark som ofta är sparsamt bevuxet av gräs eller andra örter. Arten behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser. För att kolonier ska kunna etableras krävs områden fria från rovdäggdjur, framför allt bör mink och räv hindras nå häckningsplatserna.

En koloni av fisktärnor använder ofta Svarteskär som häckningsplats. Dessutom ses ett mindre antal häcka på Galtabäcksskär. Svarteskär har inte ingått i någon inventering.

Bevarandestatusen för området kan besvaras efter en basinventering. Eventuellt kan även den pågående häckfågeltaxeringen som görs i Halland besvara denna fråga.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Eftersom fisktärnan gärna häckar i kolonier som ibland byter häckningsplats måste populationsstorleken skattas över en region som är större än det enskilda Natura 2000 området.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en trendanalys av antalet häckande par göras.

Bevarandemålen kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Grönbenä

Vi finner det föga troligt att någon häckning av arten kommer att finnas i Natura 2000 området Gamla Köpstad. Däremot rastar arten regelbundet både vår och höst.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rastlokal.

För att utvärdera Gamla Köpstad som lokal för grönbenä kan en trendanalys göras av antalet som återfinns här jämfört med antalet på övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Havsörn

Havsörnsbeståndet har ökat i Sverige under den senaste tiden från att nära varit utrotad i landet. I Halland häckar inga havsörnar. Däremot har Halland ett övervintrande bestånd. Organisationer och enskilda har bidragit positivt till örnarnas överlevnad och fortlevnad genom att under vinterhalvåret stödutfodrat örnar med giftfri mat i form av åtlar. Under häckningssäsongen äter havsörnen framförallt fisk och är därmed knuten till vatten för sitt näringssök.

Antalet övervintrande individer i Halland är förmodligen korrelerat till populationsstorleken och reproduktionsframgången hos häckande Havsörnar i Sverige och Norge. Gamla Köpstads geografiska placering och den ringa störning som är under vinterhalvåret gör att övervintande havsörnar ses tämligen ofta.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som övervintringslokal.

För att utvärdera Gamla Köpstad som lokal för havsörn kan en trendanalys göras av antalet brushanar som återfinns här jämfört med antalet på övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Ljungpipare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Version nr
301 86 HALMSTAD	Slottsgatan 2	035 - 13 20 00	035 - 10 75 48	1

Förnärvarande finns det ingen kännedom om någon häckning, däremot kan den ses rasta i stort antal. Arten är under flyttningen beroende av öppna betesmarker eller stubbåkrar för sitt födosök. Även grunda havsvikar utnyttjas ofta. Den lever främst av insekter, särskilt skalbaggar, blötdjur, maskar, kräftdjur och spindlar.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som rastlokal.

För att utvärdera området såsom en viktig rastlokal för ljungpipare kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En trendanalys kan göras av den proportion rastande fåglar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

En stor mellanårsvariation i antalet rastande fåglar är att förvänta eftersom ett stort antal individer passerar under en kort tid. Lokala väderbetingelser vid denna tidpunkt kan ha stor inverkan.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Pilgrimsfalk

Pilgrimsfalken har en gynnsam bevarande status i Halland. Ett problem i framtiden kan vara avsaknaden av filopatri (benägenheten att återkomma till hemorten) hos unga fåglar. Detta gör att nyrekryteringen av könsmogna fåglar är tämligen låg. De allra flesta unga falkarna lämnar Halland och ett flertal har återfunnits som häckande i Norge.

Pilgrimsfalken utnyttjar Gamla Köpstad främst som jaktmarker. Den goda bytestillgången gynnar häckande falkar men kanske främst de unga falkarna som är betydligt sämre jägare än de äldre.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området hela året.

För att utvärdera området såsom en viktig lokal för pilgrimsfalk kan denna lokal jämföras med andra lokaler. En trendanalys kan göras av den proportion falkar som återfinns här jämfört med övriga lokaler.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Silvertärna

Silvertärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt till

störningsfria häckningsplatser. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden och framför allt frånvaro av mink och räv.

Under 1970 år inventering registrerades endast ett par silvertärna på de halländska strandängarna och sandrevlarna. Sedan dess har arten etablerat sig som häckfågel och 1990 uppgick beståndet till ca 15 par. 2002 års inventering visade på ett bestånd på ungefär 20 par. Arten var koncentrerad till revlarna vid Utteros och Smedsgård. Vid inventeringen av Gamla Köpstad 2002 fann man 5 häckade par silvertärnor.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Eftersom silvertärnan gärna häckar i kolonier som ibland bytar häckningsplats måste populationsstorleken skattas över en region som är större än det enskilda Natura 2000 området.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en trendanalys av antalet häckande par göras.

Antalet minskar skall vara sådant att den negativa effekten av dess predation eller störning inte hotar arten.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Skärfläcka

Arten häckar vid långgrunda vikar. Nyckelfaktorn är stora områden med grunt vatten och sandiga eller gyttjiga bottenar. Arten kräver relativt stora områden och de bästa lokalerna omgärdas av öppna, välhåvade strandängar. Arten häckar ofta i kolonier. Boet läggs mycket nära vattenlinjen, t.ex. på låglänta strandängar, i tångvallar, på låga holmar eller sandrevlar. Häckningsplatserna är ofta omtyckta tillhåll för det rörliga friluftslivet.

Mellan år har ofta skärfläckorna alternerat mellan olika häckningsområden. Men även inom samma år har omläggning av ägg skett på annan lokal efter predation, kraftig störning, eller att bona blivit dränkta vid högvatten.

Antalet häckande par i Halland är efter restaureringen av häckningslokaler vid Båtafjorden och Getterön cirka 150 stycken.

Förmodligen bör samtliga individer betraktas tillhöra en och samma population. Om denna population har en spatial spridning som är större än Halland är ej utrett. För en effektiv förvaltning av arten bör populationens utbredning beaktas.

Skärfläcka har tidigare häckat i området (12 par 1970) men de inventeringar gjorda år 1990 och 2002 visar på att skärfläcka inte längre häckar i Gamla Köpstad. Däremot finns den som häckfågel inte långt härifrån och utnyttjar området vid födosök. De låglänta stränderna, framför allt kring Galtabäckskär, kan ha stor betydelse som potentiell häckningsplats även om den årligen inte utnyttjas.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Eftersom skärfläckan gärna häckar i kolonier med varierande lokalisering av häckningsplats bör populationsstorleken skattas över en region som är större än ett enskilt Natura 2000 område.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en trendanalys av antalet häckande par göras.

Antalet minkar skall vara sådant att den negativa effekten av dess predation eller störning inte hotar arten.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Småtärna

Småtärnan behöver föda i form av småfisk och större kräddjur. Arten är strikt bunden till långgrunda strandområden och jagar i regel patrullerande utanför strandlinjen. Tillgång på lämpliga häckningsplatser är av allt att döma en begränsande faktor. Arten häckar på kala sandstränder, på låga sand- eller grusrevlar och på industri- och utfyllnadsmark vid kusten.

För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden och framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna. Tornfalksholkar måste undvikas i närheten av tärnkolonier.

Småtärnan häckar i ett litet antal på Galtabäcksskär (2 par 2002) men ett större antal utnyttjar området för födosök.

Badturismen är en allvarlig störning för småtärnan. Ofta tvingas fåglarna till häckning på låga avsides belägna sandrevlar, som överspolas vid blåst.

Störningen av människor, men även t.ex. lösspringande hundar, medför också att kullarna splittras, med ökad predation som följd.

Bevarandemål

Lämpliga strukturer och ostördhet ska finnas i tillräcklig omfattning för att arten ska kunna utnyttja området som både häcknings- och rastlokal.

Populationen skall uppvisa en gynnsam bevarande status. Eftersom småtärnan gärna häckar i kolonier med ambulerande häckningsplats bör populationsstorleken skattas över en region som är större än ett enskilt Natura 2000 område.

För att bevaka en gynnsam bevarande status kan en trendanalys av antalet häckande par göras.

Antalet minkar skall vara sådant att den negativa effekten av dess predation eller störning inte hotar arten.

Bevarandemålet kompletteras senare när Naturvårdsverket/Artdatabanken tagit fram mål för arten på biogeografisk nivå.

Referenser

Flodin, L-Å. 2001. Ornitologisk värdering av strandängar i norra Halland. Länsstyrelsen i Halland. Meddelande 2001:7.

Flodin, L-Å. 2003. Häckande fåglar på havstrandängar i Halland och västra Skåne 2002. Länsstyrelsen Halland. Meddelande 2003:15.

Unger, U. 1970. Inventering av häckfågelfaunan på strandängar i Hallandslän. Zoologiska institutionen, Göteborgs Universitet.

Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i norra och mellersta Halland: beståndsändringar och synpunkter. Zoologiska institutionen, Göteborgs Universitet.

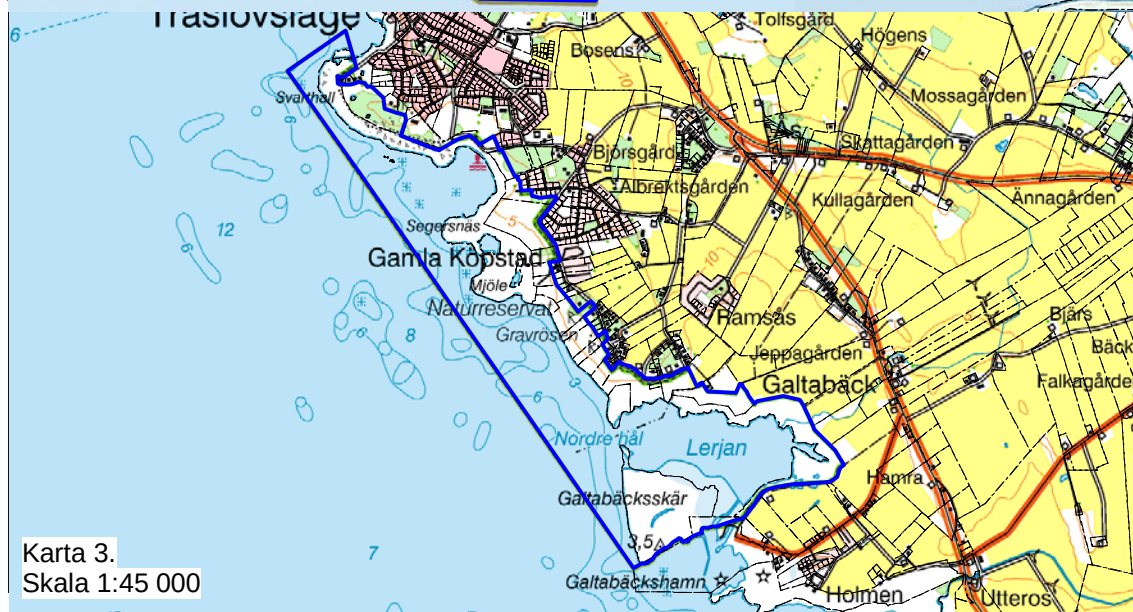
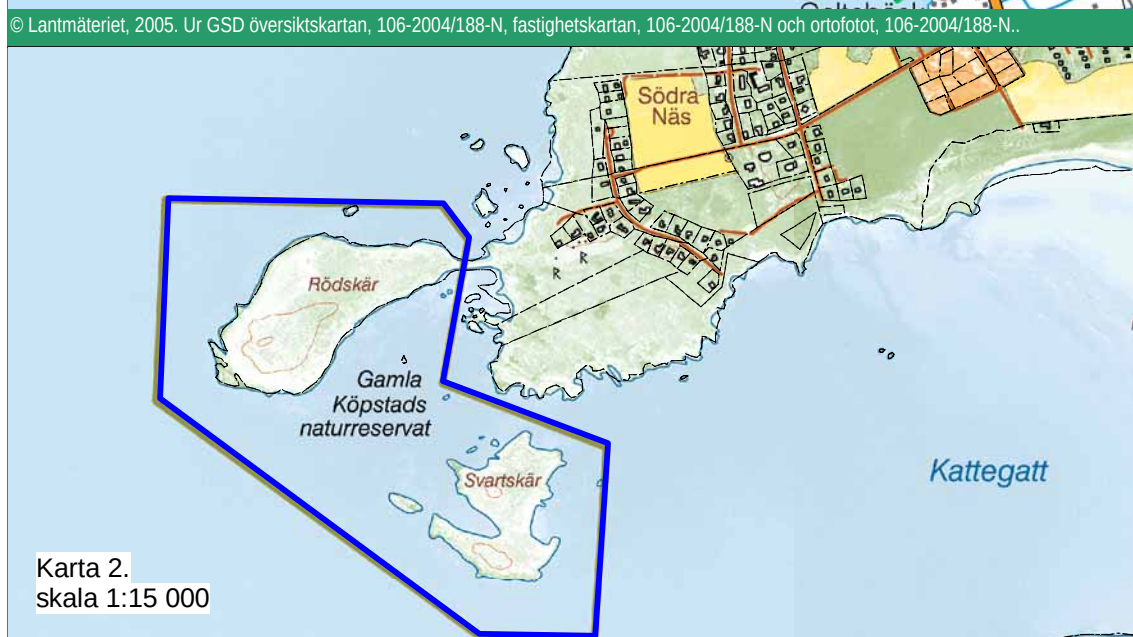
Rödlistade arter

Kärlväxter:

Borstsäv *Isolepis setacea* (VU*), klockgentiana *Gentiana pneumonanthe* (VU), krypfloka *Apium inundatum* (VU) och källgräs *Catabrosa aquatica* (VU).

* Kategorier enligt "Rödlistade arter i Sverige 2000".

VU = sårbar

Karta 1. Översiktskarta. Karta 2. Norra delen. Karta 3. Södra delen.